

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 26.11.2024. a, Tallinn
Koostaja ametinimetuse ja nimi: abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi: Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 24231753039
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 121 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood): xxx

Kriminaalasja nr 24231753039 kohtueelses menetluses on xxx esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2 järgi (teise inimese, kellega ollakse lähisuhtes, tervise kahjustamine, samuti valu tekitanud muu kehaline väärkohtlemine) kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema 25.08.2024.a ajavahemikul 19:00-20:21 paiku aadressil xxx, Tallinnas asuvas hotell xxx lounges lõi oma endist xxx lahtise käega vastu otsaesist ning seejärel hoidis käega kannatanu kaelast, kuni sekkusid kõrvalised isikud. Seejärel olles hotelli viiendal korrusel, teel hotellituppa lõi xxx kahel korral oma jalaga kannatanut xxx vastu jalgu ja hotellitoas viskas kannatanut plastmasspudeliga, mis tabas kannatanut vastu kätt. Samuti peale seda viienda korruse koridoris lõi lahtise käega vastu kannatanu nägu, raputas teda ja lõi ühel korral jalaga kannatanu keha piirkonda. Oma tegevusega tekitas ta kannatanule xxx füüsilist valu ja kehavigastusi.

Prokurör, hinnanud kõiki eeluurimisel kogutud tõendeid kogumis, juhib tähelepanu, et seadusandja KarS § 121 koosseisus ei määratle lähisuhte mõistet, kuid Riigikohus on oma lahendites selgitanud, et isikule KarS § 121 lg 2 p 2 järgi kvalifitseeritud kuriteo etteheitmisel peab olema tuvastatud, kuidas ja milles on avaldunud isikute omavaheline lähi- või sõltuvussuhe. Kehtiva Riigikohtu praktika järgi (RKKKo 06.12.2023, 1-21-4285 p 21) ei saa lähisuhte tuvastamisel piirduda pelgalt suhte vormiliste tunnuste sedastamisega. Viimastest tähtsam on *sisuline ühiseluline side* inimeste vahel. Oluline on tegelik sotsiaalne ja enamasti ka emotsionaalne side isikute vahel, mis tugineb nt vastutuse jagamisele, üksteisele toetumisele ning usaldusele. Käesolevas kriminaalasjas on selgunud, et menetlusosalised ei ole kunagi koos elanud, xxx elukoht on xxx ja vahel on ta külastanud xxx. Seega ei ole tuvastatav kriminaalasjas kogutud tõendite põhjal, et kannatanu xxx oleks kahtlustatava xxx viimasele kahtlustuses esitatud teo toimepanemise ajal olnud kas lähi- või sõltuvussuhtes. Mistõttu asub prokurör seisukohale, et xxx käitumine vastab KarS § 121 lg 1 tunnustele, kahtlustatavale oli ülekuulamisel esitatud kahtlustuse sisu arusaadav ja ta tunnistas oma tegu osaliselt.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). xxx tegu kvalifitseerub KarS § 121 lg 1 järgi. KarS § 121 lg 1 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni üheaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuriteoga (KarS § 4 lg 3).

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonoomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõeldukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Kannatanu xxx väljendas 25.11.2024 toimunud telefonivestluses, et ta jääb oma seisukohtade juurde, mida ta on andnud ülekuulamisel uurimisasutuses.

Kahtlustatav xxx tunnistas 06.11.2024 toimunud kaugülekuulamisel oma süüd osaliselt, lisades, et tema kahetseb puhtsüdamlikult toimepandud tegu ning soovib kannatanuga ära leppida.

26.11.2024 toimunud videokohtumisel andis kahtlustatav xxx nõusoleku kriminaalasja lõpetamiseks, lisades, et ta ei plaani Eesti Vabariiki külastada lähima ühe-kahe aasta jooksul. Xxx süü nimetatud kuriteo puhul ei ole suur. Tal ei ole karistusi. Arvestades asjaolu, et kahtlustatav ei käi Eestis tihti ning tema poolt toime pandud vägivallakuritegu on aset leidnud kolm kuud tagasi, ei esine antud juhul kahtlustatava suhtes avalikku menetlushuvi. Prokuröri hinnangul on võimalik lõpetada kriminaalasja KrMS § 202 alusel, kuid kahtlustatavale ei ole võimalik määrata seaduses sätestatud kohustusi, sest teises riigis viibiva isiku kohustuste täitmist ei saa prokuratuur kontrollida. Samuti kriminaalasja lahendamine ei ole otstarbekas kohtumenetluses.

Arvestades eeltoodut, kuulub käesolevas asjas kriminaalmenetlus lõpetamisele otstarbekuse kaalutlusel, kuid mis ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt.xxx antakse võimalus teha vastavad järeldused ning hoiduda edaspidi kuritegude toimepanemisest.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, abiprokurör m ä ä r a s:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231753039 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: jätta kohtused määramata.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: puuduvad.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 1 CD-plaat ja 1 DVD-plaat jätta kriminaalasja juurde KrMS § 126 lg 3 p 1 alusel.
5. ABIS-i ja RSBR-i registritesse andmeid ei ole edastatud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia edastada: kannatanule xxx, kahtlustatavale xxx ja tema lepingulisele kaitsjale. Kahtlustatavale on määruse sisu tõlgitud inglise keelde 26.11.2024 toimunud videokohtumisel.

8. Kannatanul on õigus:

- tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);
- taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;
- esitada kaebus Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188) põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).

Irina Tsugart